

Ο διπλός ρόλος της Αιολικής Ενέργειας στην Ελλάδα: Γεωπολιτική ενδυνάμωση και οικονομική ανάπτυξη

10 Νοεμβρίου 2018

<https://www.news247.gr/energia/o-diplos-rolos-tis-aiolikis-energeias-stin-ellada.6666130.html>

Παναγιώτης Γ. Παπασταματίου

Διδάκτωρ Ηλεκτρολόγος Μηχανικός

Διευθυντής της Ελληνικής Επιστημονικής Ένωσης Αιολικής Ενέργειας ΕΛΕΤΑΕΝ

Η αιολική ενέργεια είναι από τα αποτελεσματικότερα εργαλεία για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και την προστασία της ζωής και του περιβάλλοντος. Αυτός είναι ο βασικός λόγος για την προώθησή της. Για την Ελλάδα όμως υπάρχουν πολλοί άλλοι και σημαντικοί λόγοι που χρειαζόμαστε τη μαζική ανάπτυξή της. Αυτοί συνδέονται αφενός με τη γεωπολιτική ενδυνάμωση και την προώθηση των εθνικών συμφερόντων και αφετέρου με την οικονομική ανάπτυξη, την απασχόληση και τη μείωση του κόστους ενέργειας.

1. Γεωπολιτική ενδυνάμωση

Βασικός στόχος της στρατηγικής της Ευρώπης είναι η ενεργειακή της ανεξαρτησία και η διαφοροποίηση των ενεργειακών της πηγών. Με βάση τα τελευταία στοιχεία της EUROSTAT, η Ευρώπη εισάγει το 54% της ενέργειας που καταναλώνει. Η βασική χώρα εισαγωγής είναι η Ρωσία. Η Ευρώπη εισάγει από τη Ρωσία το 37% του εισαγόμενου φυσικού αερίου (11% από την Αλγερία), το 29% του του εισαγόμενου πετρελαίου και το 29% των εισαγόμενων στερεών καυσίμων. Άλλες χώρες εισαγωγής είναι η Νιγηρία, η Σαουδική Αραβία, το Ιράκ και το Καζακστάν. Πιο ασφαλής χώρα εισαγωγής θεωρείται προφανώς η Νορβηγία από όπου η ΕΕ εισάγει πετρέλαιο και φυσικό αέριο.

Στην Ελλάδα, η μαζική ανάπτυξη των Α.Π.Ε., περιλαμβανομένης ειδικότερα της ανάπτυξης του αιολικού δυναμικού του Αιγαίου, νησιωτικού και θαλάσσιου, είναι κρίσιμη πολιτική για την ενεργειακή ασφάλεια της χώρας και κυρίως για τη δυναμική συμβολή της στην ενεργειακή ασφάλεια της Ευρώπης.

Η διάσταση αυτή, ήτοι της συμβολής της χώρας μας στην Ευρωπαϊκή ενεργειακή ανεξαρτησία, πρέπει να είναι κυρίαρχη στον Εθνικό Ενεργειακό Σχεδιασμό διότι συνδέεται με την εξωτερική πολιτική και τα διαρκή εθνικά συμφέροντα.

Η πρόταξη ενός σχεδίου που θα καθιστά το αιολικό δυναμικό του Αιγαίου μια ακόμα πηγή ενέργειας της Ευρώπης επιτρέπει στη χώρα:

1. Να ενισχύσει τα συμφέροντα της Ευρώπης στο χώρο του Αιγαίου με προφανή εθνικά και γεωπολιτικά οφέλη.
2. Να τοποθετηθεί στρατηγικά στη γενικότερη συζήτηση για την ενέργεια στη ΝΑ Ευρώπη και τη ΝΑ Μεσόγειο, συνεισφέροντας απτά οφέλη στην Ευρωπαϊκή πολιτική.
3. Να διεκδικήσει Ευρωπαϊκή χρηματοδότηση για την ανάπτυξη των αναγκαιών υποδομών δικτύων για λογαριασμό της αλλά και για λογαριασμό των υπολοίπων Βαλκανίων ενισχύοντας το ρόλο της στην ευρύτερη περιοχή.
4. Να εμπλουτίσει και ενισχύσει την ενεργειακή διάσταση της εξωτερικής της πολιτικής. Μέχρι τώρα η Ελλάδα κινείται, έστω και φοβικά, σε δύο άξονες:
  - Κατ' αρχάς προσπαθεί να προωθήσει την έρευνα για εγχώριους υδρογονάνθρακες. Στο πεδίο αυτό τα βήματα είναι εξαιρετικά αργά. Η προ λόγω μηνών εκδήλωση ενδιαφέροντος για θαλάσσιες περιοχές στη Κρήτη και το Ιόνιο άφηνε γλυκο-πικρή γεύση. Ναι μεν προσήλθαν μεγάλες εταιρείες όπως η ExxonMobil, η Total και η Repsol, αλλά η έλλειψη ανταγωνισμού και η απουσία άλλων παικτών δεν επιβεβαίωσε τις υψηλότερες προσδοκίες που είχαν καλλιεργηθεί.
  - Αφετέρου, η Ελλάδα προσπαθεί να γίνει χώρος διαμετακόμισης ενέργειας. Εκτός από τον TAP που έχει πάρει το δρόμο του, υπάρχουν διάφορα σχέδια αγωγών ή καλωδίων, περισσότερο ή λιγότερο ρεαλιστικά, που κάποια είναι συμπληρωματικά και κάποια ανταγωνιστικά μεταξύ τους.

Και οι δύο αυτοί άξονες όπου έχει στρέψει την προσοχή της η Ελλάδα, είναι τουλάχιστον μακροπρόθεσμοι και αβέβαιοι.

Η Ελλάδα πρέπει να στρέψει την προσοχή της στον 100% βεβαιωμένο ενεργειακό πόρο της, που είναι το αιολικό δυναμικό του Αιγαίου, θαλάσσιο και νησιωτικό. Σήμερα στα νησιά του Αιγαίου και την Κρήτη λειτουργούν μόνο 323MW αιολικών πάρκων, μόλις το 12% της αιολικής ισχύος που είναι εγκατεστημένη στη χώρα. Παράλληλα αναπτύσσονται σημαντικές επενδύσεις που μπορούν να συνεισφέρουν.

Ταυτόχρονα όμως, τελείως παγωμένη παραμένει κάθε πρόοδος για την αξιοποίηση του θαλάσσιου αιολικού δυναμικού. Και αυτό ενώ το Τουρκικό Υπουργείο Ενέργειας έχει ξεκινήσει τη διαδικασία για ανάπτυξη υπεράκτιων (δηλ. θαλάσσιων) αιολικών πάρκων, αρχικά στον κόλπο του Σάρου, στα Δαρδανέλια και τις ακτές της Ανατολικής Θράκης στον Εύξεινο Πόντο (η οποία πάντως φαίνεται να καθυστερεί προς στιγμή, πιθανόν λόγω της κατάστασης της Τούρκικης οικονομίας).

2. Αναπτυξιακό αποτύπωμα, απασχόληση και κόστος

Η ενέργεια είναι ένα σημαντικό κέντρο κόστους για την οικονομία. Παράλληλα, οι επενδύσεις στην ενέργεια είναι εξαιρετικά μακροπρόθεσμες, έχουν μεγάλο χρόνο ανάπτυξης και πολύ μεγάλο χρόνο ζωής. Οι αποφάσεις που λαμβάνουμε σήμερα δεσμεύουν την οικονομία για τις επόμενες δεκαετίες. Αυτό ορίζει και το παράθυρο χρόνου που πρέπει να λαμβάνουμε υπόψη κατά τη αξιολόγηση των διαφόρων επιλογών. Σε αυτό το πλαίσιο, είναι πλέον αναμφισβήτητο ότι **οι Α.Π.Ε. και ειδικά η αιολική ενέργεια είναι ο φθηνότερος τρόπος ηλεκτροπαραγωγής που μπορούμε να επιλέξουμε σήμερα.**

Όσον αφορά την Ελλάδα, η περίοδος των 4 μηνών Ιούλιος – Οκτώβριος 2018 δείχνει ότι το κόστος παραγωγής ρεύματος από νέα αιολικά πάρκα και νέα φωτοβολταϊκά κυμαίνεται μεταξύ 62-72 ευρώ ανά MWh όταν την ίδια περίοδο οι τιμές στην χονδρική αγορά ενέργειας ξεπέρασαν και τα 70 ευρώ ανά MWh.

Είναι επίσης σημαντικό ότι κάθε χρόνο **οι Α.Π.Ε. αποσοβούν την εισαγωγή καυσίμων, εξοικονομώντας σημαντικά ποσά**. Συμβάλουν επίσης στη σταθερότητα των τιμών ενέργειας αφού δεν υπόκεινται στις διακυμάνσεις των διεθνών τιμών καυσίμων.

Τέλος, δεν πρέπει να παροράται **η παράμετρος της απασχόλησης**. Πολλοί νομίζουν ότι επειδή η Ελλάδα δεν έχει αναπτυγμένη βιομηχανική βάση παραγωγής εξοπλισμών Α.Π.Ε., το αποτύπωμα της πολιτικής σε όρους απασχόλησης είναι μικρό. Αυτό δεν είναι αληθές. Τα αιολικά πάρκα, ακριβώς λόγω του αποκεντρωμένου χαρακτήρα τους δημιουργούν πολύ περισσότερη απασχόληση από ένα νέο μοντέρνο σταθμό φυσικού αερίου.

Τα τελευταία επτά έτη, 2010-2017, η Αιολική Ενέργεια προσέλκυσε στην Ελλάδα επενδύσεις που ξεπέρασαν τα 1,6 δις. Ευρώ. Η **εγχώρια προστιθέμενη αξία** ξεπερνά το 30% του κόστους κατασκευής ενός αιολικού πάρκου και κάθε έτος αγγίζει κατά μέσο όρο το 80% των λειτουργικών εξόδων του. Συνολικά, η επίτευξη του θεσμοθετημένου εθνικού στόχου Α.Π.Ε. το 2020 ισοδυναμεί με 3,1 – 4 ποσοστιαίες μονάδες στο ΑΕΠ. Αυτό αντιστοιχεί σε 50.000 θέσεις εργασίας σε όλο το φάσμα της οικονομίας.

Για όλους αυτούς τους λόγους, και για πολλούς ακόμα, η μαζική ανάπτυξη της αιολικής ενέργειας στην Ελλάδα είναι εθνικό και αναπτυξιακό στοίχημα.